

Szilveszteri staféta

Staféta: 1. Szóbeli vagy írásbeli üzenetet, értesítést vő, rendszerint lovas hírnök; gyorsfutár... 2. Ilyen módon továbbított levél... 3. Váltófutás, illetve az ilyenben induló együttes... (Magyar Értelmező Szótár.)

Mottó: szilveszterkor mindent lehet (?)!

1. DAC (Dél-alföldi Crónika). Vidéki csapat az egyes rajthelyen. Övéké a legrövidebb időtáv, mindössze tízenöt perc a délutáni órákban, amikor mindenki szendvicseket púpoz, bőléket kotyvaszt, beilliklet szeleket, pezsgőt hűt. Olyan, mint egy előmérkőzés. S mégis „a televízió legrövidebb szilveszteri műsora” a maga műfajában nagyszerű. Igazi tévés élc, szellemes képi-jegyzet, ötletekkel teletűzdelt, kritikus szkecs. Feszés, pontos, a riportelemek élnek, a képből megfogalmazott szerkesztői észrevételek a zenei ritmus összehangjára épülnek. S még arra is van szellemi ereje, hogy egy-egy poén mögött megvilágítsa a társadalmi háttérét.

2. Bólaék felsőbb osztályba léptek ezen az estén. A Para helyett a Szuper Ligában ontották a „fejes göklokat”. Árkus és Szuhay jól megértették egymást a tejfelszerű ködben is, s elkezdtek a legnagyobb veszélyt: a kód ellenére sem kódosították. Csak a végén — sajnos —, amikor a legnagyobb fényerőre kellett volna váltani a reflektoroknak — az első magyar szuper sztriptíz vált a kód maratalekvá. (Még szerencse, hogy az új év jól kezdődött, s Derrick felügyelő jóvoltából ellátogattunk a nyugatnémet „discóklubba”, ahol a gogo görögök megmutatták, hogy ott kint, a romlott nyugaton, hogy csinálják, amit nálunk kódosítanak...)

3. Hogy nem is olyan szörnyű a tévé reklámúságja, azt a szilveszteri különkiadásból mindannyian láthattuk. Csak egy baj van — s erre Mikes György és Somogyi Pál döbrentett rá —, hogy a magyar reklámok nem találnak célba. De hát ez már amolyan magyar betegség (mint az is, hogy akik egyszerű folkapunk, attól nem szabadulunk, bármikor nyomjuk meg a televízió gombját. Mikes és Somogyi is visszatért — árnyékuk voltak önmaguknak! — az esti nagy vidám műsorban).

4. Ki tudja, hanyadszor mutatták meg a némasági fogadalmat tett csapatok, mit tudnak végtagsággal. Az egész sorozat belterjes, érdektelen és leleplező. Hogy a közönség mégsem hagyja ki? Jól is néznék ki, ha mindig a közönség igényeit próbálnánk kielégíteni. Nem győző Tamási Eszter az Önök kértékkel, s nem tudnánk meg. Kazzal László meg Antal Imre (oly ritka madár a képernyőn!) hogyan mutogat. Fontos!

5. S jött tojásfejhadnagy, kopaszon, elegánsan, választékos nyakkendővel, hosszú cigarettákkal, végén nyávogva. Még így is a szilveszterest egyik üdítő színfoltja volt (már aki színésben nézte). Különben?

Különben olyan, mint a többi krimi. Már várom, hogy a gyűrt és üvegsemmű Columbo, meg a mindig vasalt, tarfejű Kojak után végre megérkezzen az új amerikai nyomozószár, aki ottlalt 26 éves, nőnemű, és a fotókról ítélve állatian csinos. Egy szilveszteri rész biztosan jut nekünk is belőle!

6. A staféta következő tagjai mások gúnyját húzták magukra. Igaz, hogy a gúnya kicsit foltosra sikerült, de az igazi paródiával nem volt baj. Izig-érig eredeti, nagyszerű húsz percet produkáltak a közismert együttesek és énekesek paródiáival.

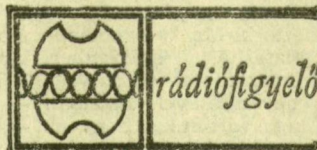
7. A Magyar Televízió húszesztendő történetében hozzászoktatta a nézők millióit, hogy szilveszterkor ki-rukkal, s — dicsérjék vagy szidják — nagy nemzeti vállalkozásként, országra szóló kabarét produkál. Az idén a szokásosnál kevesebb volt az előzetes híradás, a kedélyeket csigázó harangozás — mint kiderült, nem volt miről hírt adni, nem volt miről harangozni. A szilveszteri staféta című vidám műsor ugyanis alulműködött volt. Nem is tudom, ilyen NB III-as együttesek hogy vehettek részt ebben a stafétában. Bunda lehet a dologban! Mert egy stúdiót olcsó tapétákkal és még olcsóbb geometrikus idomokkal kibélelni igen olcsó dolog — s talán még ennél is olcsóbb egy összevisszázott műsort, meghívott közönség előtt összedobni. Persze arra kíváncsi lennénk, hogy a repülőtérken szokásos berregő kapuért ki vette fel az ötletét, és mennyi volt az a summa? Mert hogy értelme nem volt, az hétszentség, és hogy elvett negyven percet a műsorból, az is biztos,

mert mértem. Hogy kinél csörgött, azt pedig nem volt nehéz kitalálni; amikor megjelent a színen egy sztár és három statisztá. Na, kit fogunk visszatapsolni, kit fogunk visszerberregni? Harsányi Gábort vagy Kovács 13. Ferencet? Persze lehetett volna ez a műsor akár kellemes óévbúcsúztató két és fél óra is, ha... ha teszem azt ez egy hagyományos, szokványos kabaré (csak hogy ehhez szellemi töltetre és kabarészínészekre van szükség); lehetett volna látványos show (ahhoz viszont elegánsabb kiállításra, pompásabb körítésre, szép lábú lányokra és kellemes dalokra is szükség lett volna); lehetett volna tévés variété (ahol helye van az erőművészeknek meg az utánzóknak, meg a füttyösöknek, sőt esetleg még a malackodó jelenetek is, csak hát a bezárt Kamara Variété sem pótolta ez a szilveszteri staféta, mert semmi sem mert lenni). Egy rosszul sikerült kóktól volt, ahol a penészes befőtt agyoncsapta a francia pezsgő ízét. Pedig önmagában Gálvölgyi János és Alfonz paródiája remek, Haumann Péter és Lukács Sándor mintha egy másik, nívós programból csöppent volna a IV-es stúdióba, csak úgy, mint néhány percre Orosz Adél, aki valami tévedés folytán az Operaház színpadán érezte magát... S húsz év után a televízió szilveszteri kabaréműsorában igazából egyetlen televíziós ötlet sem volt!

A staféta folytatódik — szerencsére nem a televízióban. A stafétabotót 365 napon át kell vinnünk egy komolyabb versenyben, jövő szilveszterig.

Tandi Lajos

A tízéves néha több

Érdemes lenne egyszer, talán úgy január vége felé, közvélemény-kutatást tartani arról: ki mit tart a szilveszterről? A kötelező össznépi ivászatot túl mi az az időtálló-időtvesztő plusz, ami évet búcsúztatva, újabbat köszöntve arra készíti az embert, hogy egy pillanatra végletekig ilyenkor saját életén is, s a régi szilveszterek egymás után sorakoztatásával próbálja lemérni mai önmagát? Lehet, hogy erről van szó. Természetesen az van könynyebb helyzetben, akit más évforduló is köt. Például — ilyenkor van születésnapja. Mint a rádió kabarészínházának.

Tízéves lenne már? Míg a rádióúságot meg nem látjuk — várhatunk rá, jó későn, a legutolsó pillanatban érkezett —, szinte el sem hihetük. Azután két, összesen négyórás műsorban csodálkozhatunk, ámuldozhatunk, hitetlenkedhetünk. Legfőképpen pedig örülhetünk és nevelhetünk.

A kabarészínház jubileumi pályázatára érkezett legjobb művekből készült az *Ünnepeljünk együtt!* című műsor, *Bozdógi Gyula* pályázó-szövegével az élen. Ismeretlen nevű szerzők, de ha nem halljuk nevüket, hanem csak az általuk írt tréfákat — azt hihetjük volna, szokásos hétfő esti rádiókabarét hallunk. Ennyit a színvonalról és az utánpótlásról. A pályamunkák hallgatása közben tulajdonképpen végig csodálkozhatunk: a magyar humor, úgy látszik, nemcsak elpusztíthatatlan, hanem félelmetesen fejlődőképes is. A hagyományos kabaréelemektől az abszurdon és a groteszken át a paródiáig és a „megkevert” műfajú társadalomkritikáig.

Az igazi azonban még csak ezután következett. A születésnapját ünneplő kabarészínház önértékes című humorparádéja: *Ne nézzén tízévesnek!* Két állandó, a többi produkció „becsempészt” szmukció eredeti módon tette rádióssá és még szilveszteribb a kabarét — *Márkus László* és *Schubert Éva* hírei, valamint *Bozdógi Tibor* — *Kaposy Miklós* *Kivánságkútja*. Újra itt volt *Tuzsa* és *Jenő*, és *Bárdi György*eknek megindult az agvuk. A tavalyi fociműsort „korrigálándó, *Peterdi Pál* *Méltó György*gel drámai módon kommentálta *Argemóna* gyászos percet. És négy három szám, amelyekről elkerülhetetlen bővebben szólni. A leggyengébbel kezdve (abszolút kivételnek számított ebben a négy órában): érthetetlen, hogy olyan kiváló művész, mint *Kern András*, miért paza-

Tilos az áru indokolatlan visszatartása

Megrendeléses, előjegyzéses vásárlások a „csúszópénz” megakadályozására

A vásárlói biztonság érdekében, a jogosulatlan előny-szerzés megakadályozására a nehezen, vagy az azonnal be nem szerezhető cikkek kiszolgáltatását még 1972-ben rendeletben szabályozta a belkereskedelmi miniszter. A megrendeléses, előjegyzéses vásárlási rendszert azonban a kiskereskedelmi vállalatok, a bolti hálózat többsége nem alkalmazza megfelelően. Ez az értékesítési forma a kivánsatónál szűkebb körben terjedt el, inkább csak a boltvezetők egyéni kezdeményezései tapasztalhatók.

A minisztérium ellenőrzései megállapították, hogy bár van raktáron a vásárlók által keresett cikkek, azokat azonban különböző okok miatt visszatartják. Ez megengedett, teljesen szabályos akkor, ha az árut az OTP-hittellevél elintézésének idejére, minőségi cseréjére tartálékolják, vagy azért tartálékolják, mert előleggel lefoglalta a vevő. Nem mondható általánosnak, de gyakori, hogy az áru visszatartása kizárólag a bolti dolgozók jogosulatlan előny-szerzését szolgálja: „csúszópénz” reményében tartálékolnak különféle cikkeket.

A visszaélések megakadályozására a Belkereskedelmi Minisztérium irányelvet adott ki, amely szerint a kereskedelmi vállalatoknak március 31-ig ki kell jelölniük azokat az üzleteket, amelyekben bevezetik az előjegyzéses, megrendeléses értékesítést, meg kell határozniuk az ily módon forgalomba kerülő cikkeket, gondoskodniuk kell a hozzá szükséges technikai feltételekről, például „hivatalos” előjegyzési naplóról, értesítőlévről. A szabályozás közönséget érintő lényege: a vevőnek — ha nem tudják számára azonnal kiszolgáltatni a keresett árut —

joga van előjegyzést kérni, előleggel megrendelni: ezt az előjegyzési naplóban rögzítik — a napló első példányát a vevő kapja — s amikor az áru a boltba érkezik, a vásárlót levelezőlapon azonnal értesítik.

A minisztérium szerint a megrendeléses, előjegyzéses rendszert főleg a tartós fogyasztási cikkek — bútort és lakásfelszerelést, vas-műszaki cikkeket — árusító üzletekben indokolt bevezetni, alkalmazása azonban célszerű egyéb keresett termékek, például ruházati cikkek forgalmazásánál is.

A primadonna halála

Hosszas betegség után, 86. életévében, szombaton elhunyt Honthy Hanna Kossuth-díjas, kiváló művész. Temetéséről később intézkednek.

A magyar színházművészet nagy alakjától, az operettműfaj nemzetközi híró primadonnájától búcsúzik az ország. Nincs, aki ne ismert

volna; több évtizedes, páratlan színházi pályafutásának egy-egy emlékeztető alakítása, több száz televízió-, film- és hangfelvételével felvétele mindenkihez eljuthatott és el is jutott. Nemcsak itthon volt ő az operettműfaj meghatározó egyénisége, külföldet is megnyerte sokszínd jellemábrázoló készsége, kifejező hangja, játéka utólagos elismerésének és eleganciájának. Színészi pályájának egyik emlékeztető állomását a Szovjetunióban ünneplte, és sok más rangos külföldi színpad közönségét is meghódította személyes varázsszával.

Budapesten született 1893-ban. Az Operettszínház Balettintézetében, majd Rákosi Szidi Színiskolájában tanult. Első jelentősebb szerepét 1907-ben Bayer „Babátündér”-ében kapta. 1912-ben a Népopera színpadán szubrettként lépett a közönség elé. 1916-ban a Vígszínházhoz szerződött, majd vidéken járt. 1925-ben került a Fővárosi Operettszínházhoz, 1927-ben a Belvárosi Színházban mint prózai színésznő mutatkozott be szép sikerrel.

Mint primadonna, az operettrepertoár szinte minden főszerepét eljátszotta. Művészetét páratlan népszerűség övezte. A Kossuth-díj, a Kiváló művész és az USA tizenhat államának 25 nagyvárosa, így egyebek között a New York-i Lincoln Center, a washingtoni Kennedy Center, Philadelphia, Boston, San Francisco, Chicago, Los Angeles legnagyobb színházai.

egész napos műsorral rangos eseményre avatták a búcsút. Táncsal, dallal népi együttesek járták végig az utcát, és léptek színpadra délután, „vásári komédiások” és bábcsook különböző részeiben szétszórt családtagok is, akik nem csupán a családdal, de régi ismerőseikkel is találkozni akartak. A mulatás vagy a csöndesebb szórakozás szintén velejárója a búcsúnak. A jó népművelő nem csupán észreveszi ezeket a lehetőségeket, hanem föl is méri, mit veszít, ha nem aknázza ki őket. A bázárosok silány kínálata akkor kezd veszedelmes lenni, ha csak az van; a kocsmai mulatás akkor veri a végleteket, ha más szórakozásra kilitás sincs. Márpedig számos művelődési ház, borsúvja a kapuit napról napra, ez nem a mi rendezvényünk, és legfőképpen mert a bevétel neki is érdeke.

Különdíj a tápéi búcsúért

A falusi búcsú, mint népművelési, számos olyan lehetőséget kínál, amit a népművelőknek illik kihasználni. Sok ember összejön, egy-két napra hazatérnek az ország különböző részeiből szétszórt családtagok is, akik nem csupán a családdal, de régi ismerőseikkel is találkozni akartak. A mulatás vagy a csöndesebb szórakozás szintén velejárója a búcsúnak. A jó népművelő nem csupán észreveszi ezeket a lehetőségeket, hanem föl is méri, mit veszít, ha nem aknázza ki őket. A bázárosok silány kínálata akkor kezd veszedelmes lenni, ha csak az van; a kocsmai mulatás akkor veri a végleteket, ha más szórakozásra kilitás sincs. Márpedig számos művelődési ház, borsúvja a kapuit napról napra, ez nem a mi rendezvényünk, és legfőképpen mert a bevétel neki is érdeke.

Tápen a népművelők két egymást követő évben szakítottak a „nemtörődöm” hagyománytal, és jól szerkesztett

Nyári tervek újévi lapon

A TIT Csongrád megyei szervezete újévi jókívánságaival mellékelte az ez évi nyári egyetem tematikáját és jelentkezési felhívását is. A XVI. Pedagógiai Nyári Egyetemet az idén július 16. és 25. között rendezik meg Szegeden, melynek témája Az oktatástechnológia elmélete és gyakorlata. A programban kiváló szakemberek, kutatók ismertetik az oktatástechnológia helyét a pedagógiában, gyakorlati alkalmazásuk lehetőségeit, az új tan-

tervekhez idomuló modern technikai eszközök használatát. A VIII. Művelődésmélteti Nyári Egyetem július 27-én kezd meg munkáját, augusztus 4-én zárja kapuit. Az idei téma: Az értelmiség szerepe a közművelődés, a közvélemény, a közhangulat alakításában. A programok a szocialista emberformálás jegyében zajlanak. A nyári egyetemekre az előzetes jelentkezéseket máris elfogadják.

Domonkos László